

רות אלרז

שטחים בצבע, שטחים בחומר

האמצעים האמנותיים בהם בוחרת אלרז להשתמש ולהביע את דברה, כלומר, צבע, חומר, צורה, מרקם, גודל וכדומה, הם מילים הלקוחות משפת האמנות. שפה שבה, כפי שכבר למדנו לדעת, המדיום הוא המסר. אדייק לומר, המדיום הוא הפוטנציאל להעברת מסר. והמסר אותו מבקשת אלרז להביע בקול גדול עוסק בעקביות ובעיקשות במצב הפוליטי, בסכסוך המתמשך, ונוגע לעניין השטחים.

בדבקות, ובאופן סיסטמתי, המשלב בתוכו התנהלות אינטואיטיבית וספונטנית, אלרז, כך נראה, זועקת את זעקתה. מתבוננת על המציאות הפוליטית בישראל, אשר בשלב ראשון אינה נחשפת לצופה, אך היא כיוצרת מודעת לה היטב. מתבוננת, מסתערת על נהרות של צבע, על חומרים, בדים, טכניקות, מערבבת ובו בזמן מסדרת.

השימוש בשפת האמנות על חומריה, מאפשרים לאלרז להתחבר לעולמה הפנימי, להגותה, ולצעקה אותה היא מבקשת לזעוק. ליוצרת ברור עד מאד איזה קולות היא מבקשת לצקת לתוך משיחות המכחול שלה, לערבוב החומרים, לתנועה, לחלוקה, למרחבי הצבע כשהם שם, כמו גם להימנעות מצבע, לקו הישר או המתעגל והמתקשקש, למריחות, או לחלוקה מסודרת וקצבית.

חומר - צורה - צבע - קו - תנועה, אלה מבעים של הנפש, של עולמו הפנימי של היוצר, וטיבם שהם גם מגיעים אל נפשו של הצופה. ציוריה של אלרז מבטאים אמירה נחרצת, שהופכת להיות זעקה, במיוחד כשהם חוזרים בעקביות מעניין לעניין באותו עניין, ובכל פעם בצורה אחרת, דומה ושונה. החזרה מנכיחה את הזעקה, ומחדדת את האמירה. אלרז, לא נזקקת וכנראה גם אינה מעוניינת לצייר או לאייר 'צעקה', אבל כן מתעקשת לתת ביטוי לצעקה העולה מתוכה. לסצנה המתרחשת על מצעי הציור של אלרז יש קולות.

השימוש בחומרים, ויצירת כאוס מאורגן ונשלט אמור לתאר את מה שבעיניה נתפס ככאוס במציאות. כאמנית אקטיביסטית, מעורבת חברתית ופוליטית, אלרז מנסה לעשות סדר באמצעות הנכחת אי סדר (מכוון), כזה שיש לו סדר משלו. הכאוס שמוצג כציור, או

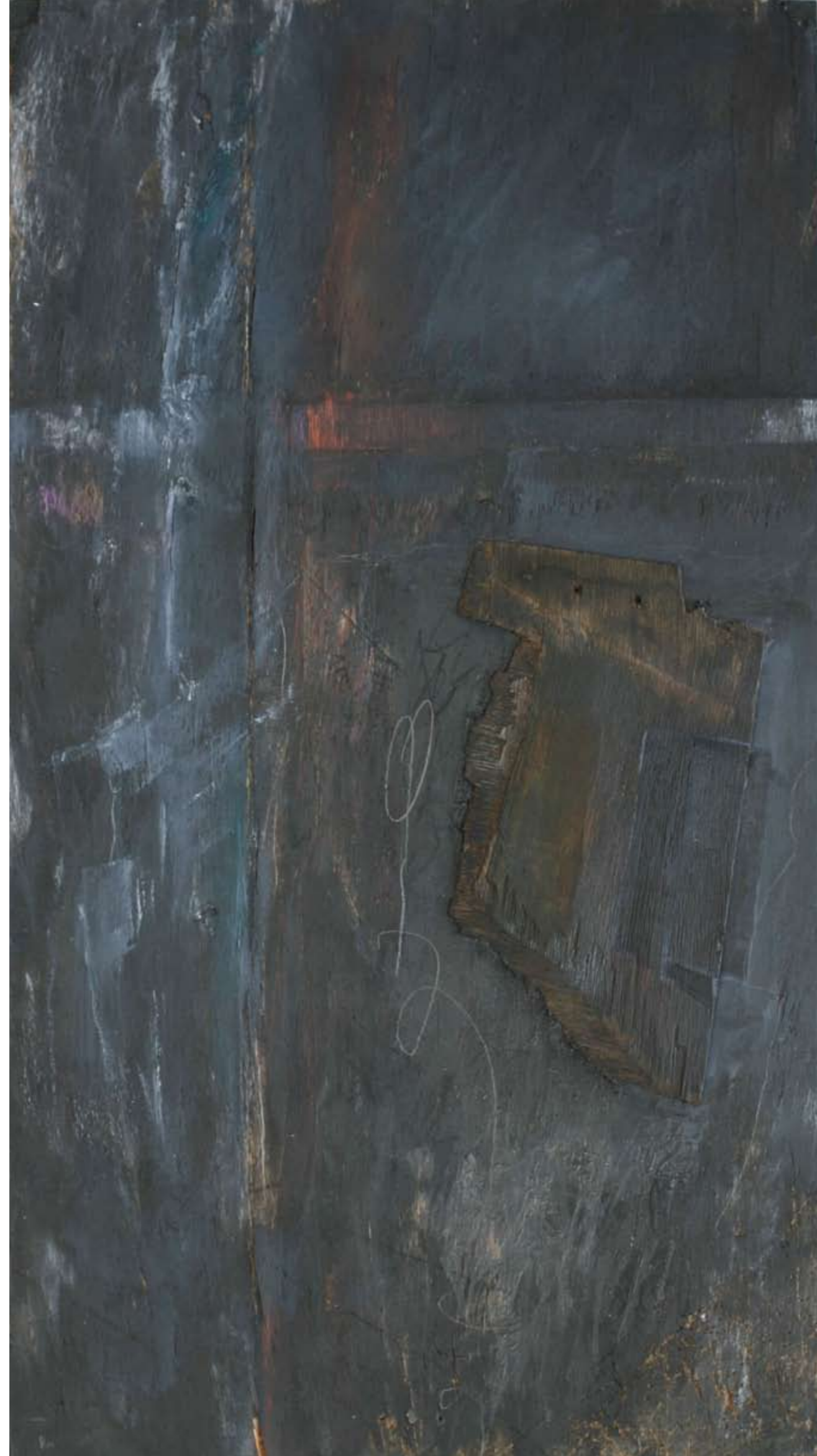
כיצירת אמנות בעבודותיה שלה, הוא כאוס לכאורה משום שהוא נוצר כסוג של גשר בין שתי צורות של חשיבה. האחת מייצגת את האינטואיציה, הספונטניות, החופש והיצירתיות שצצים באופן בלתי מודע מעת שניתן להם היתר לעלות על מצע הציור, האחרת מייצגת את החלקים המודעים האוחזים את המכחול ביד, ומודעים למסר אותו האמנית מבקשת להעביר מתוכה אל מצע הציור, ומשם אל העולם.

אלרז מבקשת מהעולם להקשיב לה דרך העיניים. קנדינסקי מסביר שהרושם השטחי של הצבע יכול להתפתח לחוויה, כלומר להשפיע על הנפש "הצבע משיג את הנפש...הצבע הוא הקליד, העין - הפטיש, והנפש היא הפסנתר על מיתריו הרבים". אלרז מבינה את שפת הצורה והצבע, ורואה בהם מקור להשיח שם את נפשה שלה, ובו בזמן לגרום אולי לזעזוע לצופה, להעביר אליו את תחושותיה, ולהפוך אותו לשותף.

לשימוש בצבע מצטרפת הצורה. אלרז בונה צורות, אם אלה אמורפיות נוזלות נשפכות ונראות ללא שליטה ואם אלה מבוצרות בקווים מוגדרות, מחולקות חוזרות על עצמם או נפרדות. ובהנחת יסוד שכל מילה מתוך המילון של שפת האמנות היא סמל ומטאפורה, הרי ניתן להבין ש"כל דבר חיצוני טומן בחובו, בהכרח, משהו פנימי, ולכל צורה יש תוכן פנימי" (קנדינסקי).

במרבית המקרים, אלרז אינה משאירה מקום לספק. שהרי טקסט חזותי, הינו, ציור, ובמיוחד ציור מופשט דינו לזכות בפרשנות, אשר בה כל קורא פרשני יוכל להבין את הטקסט בהתאם לעולם החוויה הפרטי שלו. אלרז, במכוון, על אף הטקסט החזותי הפתוח, המופשט, אינה לוקחת סיכון, ונותנת כותרת, שם היא מבטאת באופן ברור את המחאה הנוקבת שלה למצב הפוליטי ולסכסוך המתמשך.

ד"ר נורית צדרבוים

Ruth El-Raz

Colored Territories, Mattered Territories

The artistic means that El-Raz chooses to wield in order to express herself - color, matter, shape, texture etc. - are words borrowed from the language of art, a language where, as we have come to see, the medium is the message. More precisely, the medium means the potential of conveying the message. And the message that El-Raz seeks to convey concerns persistence and tenacity in the political situation, through the protracted conflict, and pertains to the occupied territories. Relentlessly, systematically, with a touch of intuition and spontaneity to boot, El-Raz, so it seems, lets out her cry. She observes the political situation in Israel, which is kept from the viewer at first, though as the artist, she is all too aware of it. She observes, then takes on rivers of color, materials, fabrics, techniques, at once clattering and de-clattering.

The use of the language of art, with all its materials, allows El-Raz to tap into her inner world, her thought, and the cry she seeks to voice. The artist has a clear idea of which voices she seeks to pour into her brushstrokes - her mix of materials, the motion, the partition, the expanse of color once they are there - as well as into her shunning of color, the straight, curving or running amok line, the smudges, or the ordered, metrical division.

Mater-color-shape-line-motion: All these constitute expressions of the soul, the artist's inner world, and it is only natural that they make it into the viewer's soul too. El-Raz's paintings speak to an unequivocal statement, which becomes a cry, and all the more so when they persistently digress and regress, taking a different direction each time, which is at once similar and different. This digression-regression motion asserts the cry and distills her statement. El-Raz has no recourse to - and probably no interest in - painting or drawing a 'scream', but she does insist on giving outlet to the scream that surges from within her. The scene that plays out on El-Raz's painting surfaces has voices to it.

Her use of materials, her organized, regulated chaos, are there to illustrate what strikes her as chaotic in reality. As an activist, socially and politically involved kind of artist, El-Raz tries to make sense by asserting (premeditated) senselessness, which

has its own kind of sense. The chaos presented as a painting/work of art in her works is only skin-deep, as it forms a bridge of sorts between two brands of thinking: One stands for intuition, spontaneity, freedom and creativity that unconsciously emerge once given license to figure on the painting surface, while the other stands for the conscious parts that wield the brush and are aware of the message that the artist strives to let out onto the painting's surface and on to the world.

El-Raz begs the world's visual attention. Kandinsky explains that the superficial impression of the color may evolve into an experience, or affect the soul: "Color directly influences the soul. Color is the keyboard, the eyes are the hammers, the soul is the piano with many strings." El-Raz understands the language of shape and color, and finds the two to be a source to relate her own soul, while perhaps affecting shock in the viewer and communicating her feelings, making her/him a partner.

The use of color is coupled by shape. El-Raz makes shapes, whether amorphous and oozing, seemingly uncontainable, or hedged by lines, defined, divided and repetitive, or perhaps distinct. And assuming that each word in the dictionary of art is a symbol and metaphor, it then follows that "everything external necessarily conceals within itself the internal... every form has inner content" (Kandinsky).

Mostly, El-Raz leaves no room for doubt. After all, visual text - painting, particularly abstract painting, is bound to attract interpretation, where every interpreting reader may understand the text according to their own world of experience. El-Raz, premeditatedly, despite the open, abstract visual text, takes no chances and gives it a title. By so doing she leaves no doubt about her poignant protest at the political situation and ongoing conflict.

dr. Nurit Cederbuim

